קהילות

איגוד עמלי התורה ירושלים

בס"ד ◆ גליון ט"ז ◆ אב התשפ"א ◆ 0799-444-971 ◆ a0799444971@gmail.com

מפי רבותינו

הגאון הגדול רבי אליהו אבא שאול שליט"א • ראש ישיבת אור לציון

קביעת הלימוד ברבים וביחוד בימי בין הזמנים

ברכות ס"א ע"ב, "תנו רבנן פעם אחת גזרה מלכות הרשעה שלא יעסקו ישראל בתורה, בא פפוס בן יהודה ומצאו לרבי עקיבא שהיה מקהיל קהילות ברבים ועוסק בתורה, אמר ליה עקיבא אי אתה מתירא מפני מלכות, אמר לו אמשול לך משל למה הדבר דומה, לשועל שהיה מהלך על גב הנהר כו', אף אנחנו עכשיו שאנו יושבים ועוסקים בתורה שכתוב בה "כי הוא חייך ואורך ימיך" כך, אם אנו הולכים ומבטלים ממנה על אחת כמה וכמה. אמרו לא היו ימים מועטים עד שתפסוהו לרבי עקיבא וחבשוהו בבית האסורים, ותפסו לפפוס בן יהודה וחבשוהו אצלו, אמר לו, פפוס מי הביאך לכאן, אמר ליה אשריך רבי עקיבא שנתפסת על דברי תורה אוי לו לפפוס שנתפס על דברים בטלים, בזמן שהוציאו את רבי עקיבא להריגה זמן קריאת שמע היה והיו סורקים את בשרו במסרקות של ברזל כו'".

ומזה שנים רבות עמדתי בקושיא עצומה מדברי הגמרא פסחים קי"ב ע"א, "חמשה דברים צוה רבי עקיבא את רבי שמעון בן יוחי כשהיה חבוש בבית האסורין, אמר לו רבי למדני תורה, אמר איני מלמדך, אמר לו אם אין אתה מלמדני אני אומר ליוחי אבא ומוסרך למלכות, אמר לו בני יותר ממה שהעגל רוצה לינק פרה רוצה להניק אבל מה אעשה מפני הסכנה כו'". והקושיא מאיליה עולה ועומדת, היתכן הדבר, האם זהו אותו רבי עקיבא שהיה מקהיל קהילות ברבים ולא חש כלל לגזרת מלכות הרשעה, כעת כשהוא כבר נתפס והינו בתוך בית האסורים חושש הוא מן הסכנה, עד כדי שרשב"י מאיים עליו שימסרנו בידי אביו שהיה מקורב למלכות ויש בכחו להרע לו עוד (כמ"ש המהרש"א שם), אך רבי עקיבא עומד בסירובו וחושש מפני מורא של מלכות, ומה עם דרשתו "כי הוא חייך ואורך ימיך", בזמן שאנו עוסקים בתורה כך, אם אנו הולכים ומבטלים ממנה על אחת כמה וכמה. ותגדל התמיהה עוד שאף שטרחתי לחפש ולפשפש לא מצאתי מי שעמד בקושיא זו, וצע"ג.

והנראה שהתשובה הנכונה בזה היא, שיש חילוק גדול בין מצות תלמוד תורה של יחיד והרבצת תורה ליחיד, לבין הקהלת קהילות ברבים והרבצת תורה בישיבות קדושות ובתי אולפנא. על העמדת תורה בכלל ישראל נאמר המקרא "כי הוא חייך ואורך ימיך", לא שייך לדון בזה נידון דפיקוח נפש כי הוא הוא נפש ישראל ומקום חיותם, ולא שייך למחול ולוותר על זה.

אך בלימוד תורה דיחיד, אף שאנו מדברים בתנאים הקדושים והגדולים ביותר, מצד אחד אבי תורה שבעל פה התנא הקדוש רבי עקיבא, ומצד שני גדול התנאים ואבי תורת הנסתר רבי שמעון בר יוחאי, בכל זאת מידי תורת יחיד לא יצאנו, ועל תורת יחיד אין היתר למסור נפש ולהכניס עצמו בסכנה.

וראיה לתירוץ זה, מדאיתא בסנהדרין י"ב ע"א "אמר רבי שמעון מעשה ברבי עקיבא שהיה חבוש בבית האסורין ועיבר שלש שנים זו אחר זו כו'", וברש"י שם מפני שרבי עקיבא חכם גדול היה ובקי בעיבור השנה והוא עומד ליהרג, באו בי"ד וישבו עמו ועיינו בעיבור ג' שנים, וחזינן דבשביל עיבור השנה הסכים רבי עקיבא לסכן עצמו בהיותו בבית האסורים, ועל כרחך כדברינו דצורך הרבים שאני.

והנה בימים אלו יש בעולם הישיבות חופשת "בין הזמנים", אלפי בני הישיבות הקדושות ואברכי הכוללים ההוגים בתלמודם יומם וליל, מסיימים כעת זמן קיץ נפלא של עליה והתעלות, ועוד מעט פותחים ביתר שאת וביתר עוז את זמן אלול המקודש מחברינו.

ביני ובינו במצאים ימי בין הזמנים, שהם ימי מנוחת הגוף והנפש, להחלפת כוחות להתחלה חדשה. וממוצא דברינו לומדים אנו יסוד עצום - בכח לימוד התורה דרבים, בחשיבות ענין קביעות הלימוד עם הציבור, וב"ה אכשור דרא שכמעט ואין קהילה שאין בה ישיבת "בין הזמנים", ויש לדעת שההבדל בין לימוד תורה ארעי ויחידני, לבין קביעת לימוד עם הציבור הוא ההבדל בין תורה שנצטווינו למסור עליה את הנפש, שהיא "חיינו ואורך ימינו", וממילא ודאי שכח חזכות תורה שכזו היא חשובה לאין ערוך, ויש בה מעלות וקנינים עצומים שאין בתורת יחיד.

והעיד בפני יהודי תלמיד חכם גדול מבני קרתא דירושלים, שלפני כחמישים שנה היה מתגורר בשכנות לאדוני אבי ומורי מרן האור לציון זללה"ה, וסיפר שהיה אאמו"ר זצ"ל קובע חק לימוד יום יומי במשך ד' שעות בהיכל ישיבת 'משבעין' שהייתה בשכונתו, ואפי' שהיו נגשים אליו כל הזמן בשאלות, ובאים עוד אנשים מבחוץ לדבר איתו, והיה הדבר מפריע לו מאוד בלימודו, בכל זאת אמר שבלימוד ברבים יש סייעתא דשמייא והשראת שכינה גדולה יותר מאשר לימוד במקום שקט, אף שלעיתים יש שם קצת הפרעה. וזכרוני שבאותו תקופה היה איזה שיכור פוזז שהיה מסתובב בשכונה, והיו הנשים חוששות להישאר עם ילדיהם לבדם בבית, ובכל זאת לא שינה אאמו"ר זללה"ה את מנהגו ללמוד בהיכל הישיבה.

יתן ה' ונזכה כולנו לחזק ולהתחזק, ושלא תמוש התורה הזו מפינו ומפי זרענו וזרע זרענו עד עולם, ונזכה להיות ממלכת כהנים וגוי קדוש לעבודתו יתברך.

קהילות הקודש

קהילת חניכי הישיבות בית וגן מחדשת בריהוט מפואר

קהילת חניכי הישיבות בית וגן, אשר הפכה זה מכבר לאחת מקהילות האברכים החשובה והמרכזית בדרום העיר, זוכה ומתחדשת בריהוט מפואר לביהמ"ד, כיאה וכראוי לכבודה של תורה.

הריהוט הושג ע"י מגבית מיוחדת אליה ראשי הקהילה בעקבות הצורך הגדול לריהוט מכובד לבית המדרש, ובאמצעותה הושגו תרומות מבני הקהילה ומתורמים נוספים, עד הגעה אל היעד הנדרש ע"ס 150,000 ₪. בימים אלו נרכשה גם בימה מפוארת, אשר עתידה להגיע לביהמ"ד בקרוב.

הריהוט החדש בביהמ"ד חניכי הישיבות בית וגן

בני הקהילה בתפילת מנחה, ביום הגעת הריהוט

בימים האחרונים זכו בני הקהילה וכלל תושבי שכונת קרית יובל ורמת שרת, להצלחה נוספת בקיום הבחירות למנהל הקהילתי "יובלים", עד היום הורכב המנהל מנציגים רפורמים וחילוניים רחוקים מדת, אשר יצרו אתגרים רבים לתושבי השכונה החרדים לדבר ה'. ברם, ב"ה בעת האחרונה התעוררו רבים מציבור עמלי התורה והגיעו להבנה כי לא יתכן מציאות בה זכויותיהם הבסיסיות של ציבור יראי ה' המגיעות להם בדין מתוקף היותם אזרחים ומשלמי ארנונה ומסים, לא תגענה אליהם כלל, מלבד החילול ה' שחברי המינהל היו גורמים מידי פעם בפעם.

לפיכך יצאו רבני ובני הקהילה עם שאר רבני הקהילות התוריות בשכונה, ונקטו במאמצים גדולים מאוד למען המערכה החשובה, ובדרכים רבות ומגוונות אשר תישאנה חסויות למען תשרה הברכה בהן...

ב"ה ובסיעתא דשמיא עצומה נבחרו כמה וכמה נציגים שומרי תורה ומסורת אשר חלקם אף מקורבים ומעריכים ממש את ציבור האברכים, ובפרט שנבחר במספר קולות עצום (כ 1200 קולות !!) הר"ר בן אלהרר הי"ו - נציג האברכים ובני התורה אשר קיבל גם את ברכת מורנו הגרש"י זעפראני שליט"א.

הר"ר בן אלהרר הי"ו - היו"ר החדש במנהל קהילתי קרית יובל, בייעוץ עם מורנו שליט"א קודם הבחירות

לאחרונה נערך בביהמ"ד של הקהילה מספד מר בהשתתפות מאות רבות של אברכים, עם מלאת השלושים לפטירת הרב משה דיין ז"ל - אברך צעיר אשר נפטר בארגנטינה ממחלת הקורונה ל"ע, ואחיו של יבדלחט"א הרב שמואל דיין - מחשובי אברכי הקהילה.

מורנו שליטא נואם בהספד על הרב משה דיין זצ"ל

בהספד השתתף מורנו הגאון הגדול **רבי שלמה ידידיה זעפראני** שליט"א - נשיא קהילות עמלי התורה, הגאון **רבי אברהם דיין** שליט"א - רב שכונת רמת שרת ומרבני בית וגן, הגאון **רבי אפרים לניאדו** שליט"א - רב קהילת 'בית יעקב' סאן פאולו, ברזיל, הגאון **רבי שלמה ברויאר** שליט"א - משגיח ישיבת בית מתתיהו ועוד.

בעקבות פטירת הר"מ דיין זצ"ל, פתח אחיו רבי שמואל יבדלחט"א מסגרת כולל חדשה ביום שישי בביהמ"ד של הקהילה, כאשר לצידה נפתחה מסגרת נוספת ללימוד אור החיים הק' ע"י הרב עלי צאיג, וכעת מדי ערב שבת מתקיימות בביהמ"ד שלושה מסגרות כולל נפרדות ובהן עשרות אברכים המסעירים את ביהמ"ד בקול תורה.

גם כולל הערב המתקיים בקהילה התרחב, וכן המסגרות הקיימות לאורך היום, וב"ה ביהמ"ד שוקק בקול התורה והיראה בכל שעות היום והלילה.

במוצאי ש"ב התקיים ב"כ מסגרת כולל מיוחדת לעשרות רבות של אברכים, ובימי בין הזמנים אלו מתקיימת ישיבת בין הזמנים נרחבת לבני הקהילה. מידי בוקר נערכת ארוחת בוקר עשירה לבחורים המתפללים במניין המרכזי בקהילה, ולאחריה נערך סדר לימוד ברוב עם וביהמ"ד שוקק בחיי תורה ויראה ב"ה.

בנוסף, מסגרת ועדים מיוחדת נחנכה כעת לבחורי הקהילה, כאשר הראשון שבהם לקראת ת"ב נמסר על ידי הרה"ג רבי שמעון לנקרי שליט"א - ר"מ ישיבת אור ברוך.

חדר לימוד חדש בקהילת "עטרת אברהם" נווה יעקב

בציבורנו ישנה תופעה מעניינת הדורשת התייחסות. מחד - ב"ה קמות קהילות אברכים מפוארות בזו אחר זו בכל רחבי הארץ אך מתקשות מאוד בהשגת מקום טכני לניהול הקהילה.

מאידך, ישנם בכל רחבי הארץ בתי כנסת גדולים ומפוארים ביותר שנבנו בדור הקודם כנוסח עדות המזרח, אך בעוד בעבר מקומות אלו שקקו חיים - כיום הציבור הידלדל כטבע העולם, ובמקרים רבים מקומות שכאלו מקיימים מניינים מצומצמים ולעתים אפילו רק בשב"ק, כאשר המקום במשך היום והשבוע שומם.

לאור מציאות זו, אך מתבקש כי ייווצרו שילובים, ומקומות כאלו יזכו לריענון מחודש על ידי קהילות אברכים שתמצאנה משכן של קבע במקומות אלו ותעיר אותם לחיים - לעילוי נשמת בניהם ותורמיהם מהדורות הקודמים, כמובן - תוך הענקת מלוא הכבוד הראוי למתפללים ולגבאים הנוכחיים, אשר הניסיון מלמד כי במקרים בהם הדברים נעשים במחשבה ובתבונה - ההצלחה היא למעלה מן המשוערה.

קהילת האברכים "עטרת אברהם" - מקהילות האברכים החשובות בנווה יעקב, מהווה דוגמא מצוינת לכך.

הקהילה יסודה בהתגבשות אברכים לפני כ-12 שנה בבית הספר שערי ציון (בבניין המשמש כיום את ת"ת תורת יוסף), כאשר עם השנים חפשו אברכי הקהילה בנין של קבע לקבוע את משכנם.

בשעתו עלו וירדו רעיונות לבנייה וכו' ולא היה נהיר כיצד יושגו האמצעים הנדרשים לשם כך, אך יד השגחה סובבה לבדוק אפשרות עם בית הכנסת עטרת אברהם שהיה סמוך לבית הספר.

מלכתחלה עלה חשש כי ההשתלבות לא תעלה יפה מכמה טעמים, אך במבט לאחור מתברר כי היה זה מהלך מבורך ומוצלח ביותר, אשר זכה לס"ד גדולה.

אברכי הקהילה מציינים לשבח את רב בית הכנסת **האגון רבי יהודה נקי שליט"א** (משמשו בקודש של מרן הגאון הגדול רבי עובדיה יוסף זצוק"ל ועורך ש"ת "מעיין אומר" ו"ענות עני"), אשר ליווה את התהליך מתחילתו ועודד במרץ את שגשוג קהילת אברכים תוך תמיכה בפעילות התורנית הנרחבת.

הרב שליט"א סייע רבות לקהילת האברכים הן במהלך הזמן ובייחוד בישיבות בין הזמנים, בייעוץ והכוונה, בהשגת תורמים ועוד. כמו"כ בני הקהילה מציינים את גבאי בית הכנסת **הרב יוסף קטנוב** שליט"א, אשר גיבה גם הוא את התחדשות הקהילה בכל עוז, ותומך ומעודד כל העת הן בהשגת תקציבים והן ביזומות חדשות של עשיה ופריחה.

עם המעבר לבית הכנסת הושגה תרומה בסכום גדול, בהשתדלות **הגאון רבי שלמה מגנוז שליט"א** (מח"ס אדני שלמה) לספרייה רחבה, וכך הוקם אוצר ספרים גדול, והמקום הפך לאבן שואבת עבור לומדי תורה מהאזור כולו.

כעבור תקופה קצרה נפתח בבית המדרש כולל שלושה סדרים בראשות **הרה"ג רבי חגי קלעג'י שליט"א**. הכולל מונה עשרות אברכים השוקדים על תלמודם מדי יום ביומו בהתמדה ורצינות גדולה, ונחשב לאחד מגדולי וחשובי הכוללים בשכונה.

עם פרוץ משבר הקורונה, הודיע התורם המרכזי של הכולל כי לצערו לא יוכל להמשיך ולהחזיק את הכולל עד להודעה חדשה, עקב נפילה כלכלית גדולה. ראש הכולל וציבור האברכים כאבו עד מאוד לשמע ההודעה המצערת, אך עד מהרה התעשתו ופעלו במשנה מרץ לגיוס תורמים אשר יחליפו את תמיכתו הנדיבה, לבל ישבות קול התורה מבית המדרש חלילה.

כך במשך קיץ תשפ"א מחודש לחודש צלחה המשימה, והכולל המשיך להתקיים עד לסוף זמן קיץ, אך לאורך כל התקופה צף החשש כי מסגרת הכולל לא יוכל להתקיים לאורך זמן בצורה כזו. אברכי הכולל מתוך תחושת מחויבות והכרת הטוב, התפללו והקדישו את לימודם למען הצלחת התורם, שזכות החזקת התורה תעמוד לו לשוב לאיתנו הכלכלי כבראשונה, ויוכל להמשיך ולהחזיק בעץ החיים כשאיפת לבו הטהור. בחסדי שמים ובסיעתא דשמיא עצומה הצליח התורם לעלות על המסלול חזרה, והוא הודיע בשמחה רבה כי זכה להצלחה מרובה וב"ה לא רק שיוכל להמשיך ולהחזיק את הכולל, אלא שניתן כעת להוסיף מספר אברכים נוספים, וכך חלפה שנה נוספת בה שגשג הכולל בעוז, בתנופה מוגברת, בהספקים גדולים בעומק ובהיקף רב.

נוסף לכך, מתקיים בקהילה כולל יום שישי ומסגרות נוספות של תורה וחסד כפי המתאפשר. ב"ה קול התורה בקהילה אינו פוסק אף ליום אחד, בשל מאמצי הגבאים אשר עמלים למען החזקת קול התורה גם מול אתגרי השעה. גם בימי בין הזמנים מתקיים בקהילה הק' ישיבת בין הזמנים לבני הקהילה.

בחודשים האחרונים ביוזמת **הרב שמואל אליסיאן** שליט"א, נחנך חדר לימוד בבית המדרש שיתאים ללימוד בזמן התפילות והשיעורים הרבים הנערכים במקום.

ברכתנו שלוחה לראשי הקהילה **הרב שמואל עדס** ושאר הגבאים, שיזכה המקום להמשיך ולהאיר לבני האיזור כולו, וקהילות אברכים בכל רחבי הארץ במקומות בהם אפשרי הדבר - יעתיקו את המודל המוצלח של חידוש מקומות מפוארים אשר יושביהם הידלדלו בבתי "תתחדש כנשר נעורייכי", בתוספת קדושה, תורה ויראה.

כאלף בחורים השתתפו בכנסי החכנה לקראת ישיבה קטנה וגדולה

בפעילות נפלאה ויוצאת דופן, אורגנו שני כינוסים נפלאים של הכנה לעולים לישיבות. כנס ראשון נערך על ידי תכנית "תן בלבנו" לבני כיתות ח' העולים לישיבה קטנה, וכנס נוסף נערך ברוב פאר והדר לבני שיעור ג' ישיבה קטנה העולים כעת לישיבה גדולה.

בכנס הראשון לעולים לישיבה קטנה, השתתפו כחמש מאות מסיימי כיתות ח' מכל רחבי העיר ירושלים. כולם התכנסו לבית המדרש "בני הישיבות" בשכונת שמואל הנביא בירושלים, כאשר הכנס חולק לשניים.

בחלקו הראשון קיבלו הבחורים הדרכה מעשית לבאים בשערי הישיבה, מפי הרה"ג רבי יוסף רוקח שליט"א מראשי איגוד עמלי התורה ור"מ בישיבת משכן חיים, והרה"ג רבי יוסף חיים סויסה שליט"א ראש ישיבת תורת דעת.

בחלקו השני של הערב נשאו דברי חיזוק והכוונה ראשי הישיבות, הגאון רבי יהודה כהן שליט"א - ראש ישיבת יקירי ירושלים, והגאון רבי משה הלוי שליט"א - ראש ישיבת תפארת הלוי, אשר הפליאו בדברים נשגבים על מעלת הלימוד בישיבה קטנה, ועל הכוח והשפעה שיש לקניין התורה בגיל הישיבה קטנה לאורך ימים ושנים, וכן נשא דברים משגיח ישיבת שימח משה הרה"ג רבי שלמה ישר שליט"א.

בכנס השני שנערך, השתתפו למעלה מחמש מאות בחורי ישיבות המסיימים בימים אלו את לימודם בישיבה קטנה, לקראת עליית לישיבות גדולות בזמן אלול הבעל"ט. הכנס התקיים במסגרת תכניות 'לבקר בהיכלו' ו'תן בליבנו', במטרה לרומם ולגדל את בני הישיבות לעלות מעלה מעלה ולצמוח לתלמידי חכמים שיפארו את היכלי התורה והישיבות.

במהלך הכינוס נשאו דברי הכוונה ראשי הישיבות: הגאון הגדול **רבי אברהם סלים** שליט"א ראש ישיבת מאור התורה, הגאון **רבי חנוך כהן** שליט"א ראש ישיבת באר התלמוד, הגאון **רבי יוסף לסרי** שליט"א ראש ישיבת אש התלמוד והגאון **רבי ישי טולדינו** שליט"א מראשי ישיבת דעת חיים.

גולת הכותרת של הכנס היה סימפוזיון ייחודי על חיי הישיבה, בהנחייתו של מנהל תחום השיבוע ב'לבקר בהיכלו' הרה"ג **רבי יוסף ברכץ** שליט"א, בו ענו לשאלות מגוונות מחיי הישיבה ודרכי העלייה, הגאון **רבי פנחס איפרגן** שליט"א משגיח ישיבת אש התלמוד והגאון **רבי יוסף חיים סוויסה** שליט"א ראש ישיבת תורת דעת.

בסיום הכינוס חולק לבחורים **קונטרס 'שערי הישיבה'** עם פרקי הדרכה לקראת העלייה לישיבה גדולה שנכתבו ע"י הגאון **רבי אפרים כהן** שליט"א מראשי ישיבת באר התלמוד ובנו של מרן ראש הישיבה **חכם שלום כהן** שליט"א, אשר הודפס במיוחד לקראת הכנס לרפואת המחבר הרב אפרים בן יעל לרפו"ש בתושח"י, כמו"כ נאמרו פרקי תחילים ע"י ראשי הישיבות והבחורים לרפואתו השלימה.

משתתפי הערב יצאו בסיומו עם שי אישי מכובד לכל משתתף, ובתחושת בהירות ומוכנות לקראת העלייה לישי"ג, כאבן דרך נוספת לעלייתם בקודש, בדרך העולה בית ה'.

היערכות רבתי לקראת קמפיין משותף מקיף למען כלל קהילות האברכים

ב"ה זכה דורנו שבו האירו פני המזרח בהקמת עשרות קהילות אברכים בתנופה אדירה שהחלה בעיר הקודש, והועתקה לשאר חלקי הארץ.

המהפכה השקטה אשר החלה בהקמת כמה קהילות חלוצות, הפכה למציאות חיים אחרת בה **בכל מקום בו ישנם אברכים** ועמלי תורה - מתאחד ומתגבש הציבור למען הקמת קהילות אברכים מפוארות, אשר יחדיו כולנה משנות את מציאות דורנו כידוע.

כינוס 'האספו' לבני איגוד קהילות עמלי התורה

רבות מהקהילות זכו להצלחה אדירה אשר איש לא שיער כי תגיע בעוצמה כזו, והתברר כי תורה מחזרת אחר אכסניה שלה. ברם, בהיות והקהילות הוקמו על ידי אברכים ועמלי תורה אשר תורתם אומנותם, ברור כי האתגר הגדול ביותר ברוב המקומות הוא אתגר הממון של בני הקהילה.

בכל מקום ומקום שקדו הגבאים על השגת תרומות למען החזקת המקום, אך העול התמידי של השגת תרומות שוב ושוב מעיק עד מאוד על הגבאים, אשר רובם ככולם אברכים ושקועים בלימודיהם שלהם ג"כ, והדבר טורד מנוחה מעיניהם.

בשל כך, ובהמשך למסקנות שגובשו ב"**ועידת הקהילות**" עמלי התורה כי יש לארגן התרמה רבתי לקהילות

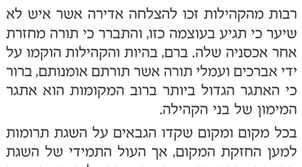

כינוס 'האספו' לבני איגוד קהילות עמלי התורה

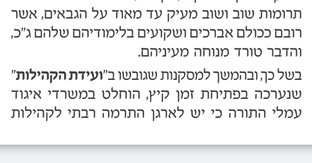

מורנו הרב שליט"א נואם בועידת הקהילות

באופן מרוכז אשר יכלול את הקהילות כולן.

הרעיון העומד מאחורי ההתרמה הוא, כי הבסיס הקיומי של כל קהילה צריך להיתמך על ידי בני הקהילה עצמם. "**אם אין אני לי מי לי**". מן הצדק ומן הדין שאדם המתפלל בבית מדרש של הקהילה לאורך השנה ובייחוד בחגים, עליו להשתתף בעלויות העצומות של החזקת בית המדרש, שכירות המקום, עלויות החשמל, הניקיון, הפיתוח והתחזוקה הקבועה ועוד ועוד הוצאות כפי שיש בכל מקום ומקום לפי עניינו.

לפיכך, מהות הקמפיין היא לעודד **הוראות קבע חודשיות וקבועות** מכל באי ובני הקהילה ללא יוצא מן הכלל, בכל אתר ואתר. הוראות הקבע תיכנסנה **ישירות לחשבון הקהילה**, וגבאי הקהילות יטלו חלק פעיל בהתרמה, והקמפיין הפרסומי כולו ייערך וינוהל על ידי "**איגוד עמלי התורה**" בראשות הרב שלמה טוויל שליט"א ודעימיה, ויכלול פרסומים משמעותיים הן בקהילות והן בכלי תקשורת שונים.

בימים אלו יוצרים ראשי איגוד עמלי התורה קשר עם כל גבאי הקהילות, כדי לתאם את הפרטים הטכניים הנדרשים לניהול ההתרמה המשותפת, גבאי קהילות אברכים (בלבד) מכל רחבי הארץ, אשר עדיין לא יצרו איתם קשר בעניין זה - מתבקשים להתקשר **לרב ישראל כהן בטל' -054-849-3335**.

פרטים יבואו.

מורנו שליט"א בביקור מיוחד בקהילת חניכי הישיבות - פוריה, ברקע לוח הקהילות

דרושים מפיצים לנקודות נוספות ללוח הקהילות. לפרטים נא לפנות לטל' 0799-444-971

מאודי האומה

הגאון רבי יעקב חי זריהן זצוק"ל / אב"ד טבריה ובעל שו"ת "בכודי יעקב"

רבינו נולד **בטבריה** לאביו רבי ברוך זריהן ז"ל בשנת **התרכ"ט** - לפני כמאה וארבעים שנה.

אביו עלה **ממרוקו** בסביבות שנת ה'מ"ר והשתכן בטבריה. על פי המסורת, משפחתו היא ענף של משפחת **אבודרהם** מסביליה שבספרד.

בצעירותו למד תורה מפי רבותיו, **רבי דוד עבו**, ראש הישיבה בטבריה, **רבי חביב חיים דוד סתהון** אב"ד טבריה, **ורבי רפאל משה בן נאים** (לימים אב"ד גיברלטר), שהסמיכו להוראה.

רבינו נשא לאישה את הרבנית מרת לאה ע"ה בת רבי בנימין חמוי זצוק"ל, בעמח"ס "אמתחת בנימין". והם עברו לגור בשכונת "קריית שמואל" בעיר.

בשנת ה'תר"ס ייסד בטבריה את **ישיבת "כתר תורה"** יחד עם רבי **מכלוף שטרית**, הרב **משה מאיר חי אליקים** והרב **אהרון הלוי סקלי**. באהבתו את ארץ ישראל, סירב רבנו לצאת לחו"ל על מנת לאסוף כספים בקהילות הגולה, והתקצוב לישיבה נסמך על מוסדות רבי מאיר בעל הנס ובדרכים נוספות.

בשנת ה'תרע"ד, פרש רבי **יעקב הכהן סקלי** מהרכב בית הדין בטבריה, ורבינו מונה לדיין בבית הדין לצד רבי שמואל בן קיקיי ואב"ד רבי אליהו יולז. בשנת ה'תרפ"ט בעקבות פטירת רבי אליהו יולז, **מונה רבינו לאב בית הדין** במקומו, תפקיד אותו מילא עד פטירתו.

מלבד פועלו בבית הדין היה מעורב רבות בעסקי הקהילה היהודית בעיר, כיהן כנשיא **כולל רמב"ם**, ועמל כדי להרחיב את גבולות הקדושה והיראה בעיר. בתיקון תקנות חשובות ובהקמת **ישיבות ומוסדות תורה** רבים.

רבינו נודע **בקנאותו התקיפה** ביותר נגד הממסד הציוני לצד ה'סבא קדישא' **מהרש"א אלפנדרי** זצוק"ל, ובמלחמתו חסרת הפשרות בכל המנסים לקעקע יסודות כרם בית ישראל.

ב"**אזהרה גלויה**" שפורסמה בשעתו, **חתם כנגד הצבעה בבחירות** לכנסת (אספת הנבחרים), וכן כרב ואב"ד טבריה סרב בכל תוקף לקבל עצמו **תפקיד מיני רשמי** לרבנות מטעם "**הוועד הלאומי**".

בשנתו האחרונה חוקק **חוק שירות לאומי**, ורבינו היה מראשוני החותמים על כרוז "**גילוי דעת**" מאת רבני ארץ ישראל, האוסרים את גיוס הבנות בכל מסגרת שהיא בבחי' **ייהרג ואל יעבור ממש**.

כמו"כ נלחם בעוז כנגד הניסיונות לפתוח ביה"ס של ארגון "**אליאנס**" בעיר טבריה, ולא הסכים אף לבא בדו"ד על אפשרויות פשרה חלקיות וכדו' בשום אופן.

בהמשך אף יצא לקהילות השונות בארץ להתרים עבור החזקת ביה"ס, אשר מתלמידיו יצאו לימים גדולי תורה רבים.

בכ"א אב **תשי"ג** נסתלק לבית עולמו, ונקבר בבית העלמין בטבריה. בהלוייתו נכחו גדולי תורה רבים מערי הצפון ומכלל ערי הארץ, וכן רוב ככל יושבי העיר אשר ספדו לזה אשר ראוי שעליו יאמר "**טיהר את העיר טבריה**".

רבינו לא זכה לפרי בטן, ובצוואתו הורה להקדיש את ביתו וספריו **לבית המדרש "יעקב ולאה"** בעיר, אשר הוקם על שמו ועל שם מרת הרבנית ע"ה. הותיר אחריו ספרים חשובים בהם **שו"ת "ביכורי יעקב"** על או"ח ויו"ד, "**אוהל יעקב**" ו"**חלק יעקב**" על התורה, "**שופרי דיעקב**" - דרש ורמז על התורה ו"תורת יעקב" - תשובות בהלכה.

עלי ספר

עדות איש // הרה"ג רבי אייל שדגא שליט"א

יצירת הפאר "עדות איש" היכתה הדים בעולם ההלכה והדיינות, מיד עם צאתה אל האור. בעבודה חסרת תקדים, הקיף המחבר הרה"ג רבי אייל שרגא שליט"א, מו"ץ בירושלים ובן הגאון הגדול רבי ברוך שרגא שליט"א ראב"ד ירושלם, את כל הלכות עדות בצורה מופתית ומופלאה.

היצירה המתפרסת על פני שלושה כרכים, מקיפה את הלכות עדות משורשיהן ועד לפרקטיקה ההלכתית האקטואלית. בחלק א' מפורטים באריכות תחומי עדות קידושין, ובחלק ב' וג' - הכשרים והפסולים לעדות בכל גווני.

היצירה זכתה להסכמות נלהבות מאת מרנן ורבנן גדולי הדור שליט"א, ונוספו להן הסכמות נלהבות מאת מרנן ורבנן צוק"ל אשר זכה להן המחבר בספריו הקודמים אשר מצויים כיום בכל בית מדרש.

הספר הופק במהדורה מפוארת ומושקעת בבית הוצאת הספרים "טקסט רץ" אשר פקיע שמיה כבית יוצר לאוצרות פז, בעימוד מדויק ומאיר עיניים ממש, בכריכה נאה כיאה לכבודה של תורה ובהדפסה איכותית עד מאוד.

את הספר ניתן להשיג בכל חנויות הספרים, ובמוקד המכירות של טקסט רץ בטל' -039-111-444 שלוחה 2 ובאתר.

הליכות והלכות

דינים העולים למעשה בערב שביעית

הן קרבה שנת השבע שנת השמיטה, ורבים שואלים האם ישנם דינים והלכות הנוגעים למעשה כבר מערב שביעית.

האם חקלאים בזמן הזה צריכים להיזהר כבר מר"ח אלול (או כבר עתה) **שלא לחרוש מפאת "תוספת שביעית"? וכמו"כ אדם שיש לו חצר וכדו' - האם יש להימנע מלטעת עצים כעת עוד קודם השביעית? האם יש לבצע פעולות בקרקע על הכנה לקראת השביעית? והאם יש להיערך עם פרוזבול עוד קודם השביעית?**

תשובה מאת הרה"ג רבי מנחם ישראל שטרית שליט"א
דיין וזמ"ץ בשכונת רמות

הן קרבה שנת השבע שנת השמיטה, ורבים שואלים האם ישנם דינים והלכות הנוגעים למעשה כבר בערב שנת שביעית?

תשובה

הן אמת שרוב דיני השביעית נוהגים רק מראש השנה של שביעית, אבל ישנם דינים הנוגעים למעשה כבר בערב שביעית, וגם יש חילוק בזה בין זמן שבית המקדש קיים, לזמן הזה שאין מקדש קיים, ואבוא בזה בקצירת האומה.

א. תוספת שביעית

בזמן שבית המקדש קיים אסורה עבודת הארץ בשנה השישית שלושים יום סמוך לשביעית "הלכה למשה מסיני" מפני שהוא מתקן את הקרקע לשביעית והוו דין "תוספת שביעית". וגזרו חכמים עוד בזמן שהמקדש קיים שלא יהיו חורשים בשדה אילן ערב שביעית אלא עד חג שבועות, ובשדה תבואה עד הפסח. משנה שביעית (פ"א מ"א ופ"ב מ"א). וגמ' מו"ק (ג:). רמב"ם (פ"ג שמיטה ויובל ה"א).

בזמן הזה שאין ביהמ"ק קיים מותרת עבודת הארץ עד ראש השנה של שביעית, מפני שלא נאמרה הלכה למשה מסיני של תוספת שביעית אלא בזמן שהמקדש קיים. גמרא מו"ק (ד). רמב"ם (פ"ג שמיטה ויובל ה"א ה"ט).

ב. נטיעת אילנות

אף בזמן הזה גזרו חכמים שלא לנטוע עצי מאכל מ"ד יום קודם שנת השמיטה שהם י"ד יום לקליית הנץ, ושלושים יום להיחשב שנה למנין שנות ערלה מפני מראית העין, שאם ינטע תוך מ"ד יום לשמיטה, תחשב שנת השביעית כשנה ראשונה לענין ערלה, ויבואו לחשדו שבשביעית ינטע, ולכן הרוצה לנטוע אילן מאכל יזהר לנוטעו עד ט"ו באב שלפני שנת השמיטה. משנה שביעית (פ"ב מ"ו). רמב"ם (פ"ג שמיטה ויובל הי"א).

עצי סרק או שיחי נוי שאין נוהג בהם דין ערלה לכתחילה יש לנוטעם עד ט"ו אלול של השנה השישית כדי לחוש לדעת המנחת חינוך (מצוה רצ"ז) שסובר שבשביעית יש איסור עשה שתשבות הארץ, ולכן אף שמעשה הנטיעה היה בשנה השישית, מ"מ כיון שנקלט בשביעית, הרי לא שבתה הארץ בשנה השביעית ובדיעבד במקום הצורך יש להתיר עד ראש השנה של שבי